

Catalunya deposa el rei

written by Joaquim Ullan | 18 de març de 2016

A mitjans del s. XV les institucions catalanes deposen el seu sobirà, un fet unilateral i inimaginable a la resta d'Estats a l'Europa de l'època

La història i la llengua són les dues eines bàsiques per a forjar una societat. Són aquestes les que al llarg de les dècades, provoquen la presa de consciència d'aquesta societat i finalment l'eclosió ja en nació. No en va, també història i llengua són els objectius principals de tota cultura dominadora a l'hora d'imposar-se sobre una altra. En el cas espanyol, només cal viure el dia a dia per comprovar l'eliminació i substitució de la nostra pròpia història fins a convertir-la totalment en una creació castellana de ciència-ficció i per altra banda, la constant i implacable persecució del català per terra, mar i aigua.

“Cal reivindicar en especial la història com a veritable estructura d'Estat”

En aquests moments en què vivim un autèntic procés o camí cap a la creació d'un Estat Català, cal reivindicar en especial la història com a veritable “estructura d'Estat”, i per aconseguir-ho, caldrà canviar molts “xips” o estereotips incorrectament assumits. Per exemple, ja podem esborrar la idea de “Catalunya, nou Estat d'Europa” i ser més precisos, ja que en tot cas el que caldria dir és “Catalunya, vell Estat d'Europa”.

La “repressió” o la “dominació” no són pas qüestions que entenguin de pactes i és per això que només amb la unilateralitat podem aconseguir lluitar per unes llibertats determinades. En aquest aspecte, la història del nostre país com la de tants altres, n'està plena i són molts els exemples dels què podríem fer esment.

Fem un salt de sis segles enrere i veiem un breu però important episodi d'aquella Catalunya, dominadora de la Mediterrània i principal potència del sud d'Europa. Una Catalunya molt diferent de la que ens expliquen a les escoles.

“Només amb la unilateralitat podem aconseguir lluitar per unes llibertats determinades”

Una societat lliure

La Catalunya medieval estava fonamentada en unes constitucions i privilegis que permetien per una banda que les institucions controlessin al sobirà i per altra, que aquest fos conscient que era l'autoritat màxima perquè el poble li ho permetia. Amb l'extinció de la nissaga reial catalana i la pujada al solí reial dels Trastàmara, aquest pactisme comença a perillar. Ferran I i Alfons IV creen importants esquerdes i definitivament Joan II provocarà el trencament.

Entre els anys 1462 i 1472 Catalunya viurà una cruenta guerra civil que afectarà tota la població. És l'enfrontament armat entre Joan II i els remences d'una part, i les institucions catalanes de l'altra. El control polític del Principat de Catalunya n'és el rerefons i la mort del príncep Carles de Viana el detonant. Tanmateix, la guerra és el resultat d'una controvèrsia política que enfronta la monarquia i l'oligarquia catalana.

El 1461, poc abans de l'esclat d'aquesta guerra, els ambaixadors enviats per la Generalitat davant la presència del rei Joan II, protagonitzen un dels episodis més cabdals de la història del nostre país. Coneixem aquest dramàtic esdeveniment gràcies a un document contemporani procedent de la cancelleria napolitana que es conserva a l'Archivio di Stato de Milà.

Imatge esculpida de Joan II, Sant Jeroni de la Murtra, Badalona (Foto: J. Peñarroja)

Segons aquell text, Guerau Alemany de Cervelló i de Cardona pronuncià davant del rei l'al·locució següent:

“Preguem summament la vostra reial majestat que observeu les nostres llibertats així com les juràreu. En primer lloc detinguéreu l'il·lustre fill vostre, príncep nostre, que és el nostre governador i rei futur. Després, us enduguéreu de Catalunya el senyor Joan de Beaumont, que empresonàreu ensems amb el vostre fill. De més a més teniu a la cort oficials

estranyats als vostres regnes. En això i en d'altres coses derogàreu els nostres privilegis, a complir els quals sou obligat segons jurament. Per tant en nom de tot el Principat de Catalunya us requereixo perquè torneu aquestes coses a llur primitiu estat."

Després d'aquesta allocució, el rei féu silenci absolut. En Guerau, estranyat per la postura del rei, consultà amb la mirada als seus companys ambaixadors, i aquests li recomanaren repetir el discurs fins a tres cops. En Guerau, posant la mà a l'empunyadura de l'espasa en senyal de rebel·lió i extraient-ne una part, repetí les seves paraules. Finalment i davant del constant silenci del monarca, Guerau tragué del tot l'espasa i digué:

"Catalunya tota us recorda el jurament que li prestàreu, i no us obeirà en res, puix que no manteniu el que juràreu."

Una vegada més, els catalans representats per les seves institucions deixaven clar, que les Constitucions i les llibertats eren intocables i que si calia depositar al rei, es feia. Ras i curt, el rei anava al carrer! La guerra civil esclatà el 1462 i perdurà per una dècada. La victòria seria finalment pel bàndol reialista i començaria una llarga lluita pel control i dominació d'aquestes institucions que al llarg de la història dues vegades més depositarien un sobirà. Un cas inèdit a tota Europa.

Ara ja al s. XXI, la societat catalana actual amb tot el mestissatge i multiculturalisme que vulguem, ha decidit que l'Estat que representa l'actual Rei Felip VI i el govern del moment, no respecta les seves llibertats individuals i col·lectives. Altra vegada ha arribat el moment del poble, i aquest cop serà definitiu.